

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-17-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Rokiškio jaunimas sveikina „Draugą“ – 3 psl.

Prityręs keliautojas dalijasi patirtimi – 6 psl.

Pasaulio lietuvių vienybei stiprinti – „Lietuvių charta“

Trečiadienį, liepos 17 dieną, mūsų tautiečiai Lietuvoje ir visame pasaulyje šventė Pasaulio lietuvių vienybės dieną. „Pasaulio lietuvių vienybės dieną mintyse ištieskime ranką kiekvienam tautiečiui šioje planetoje. Kad ir kur šiuo metu esame, mus visus jungia ir vienija Lietuva – mūsų bendra Tėvynė“, – kviesdama paminėti šią šventę sakė prezidentė Dalia Grybauskaitė.

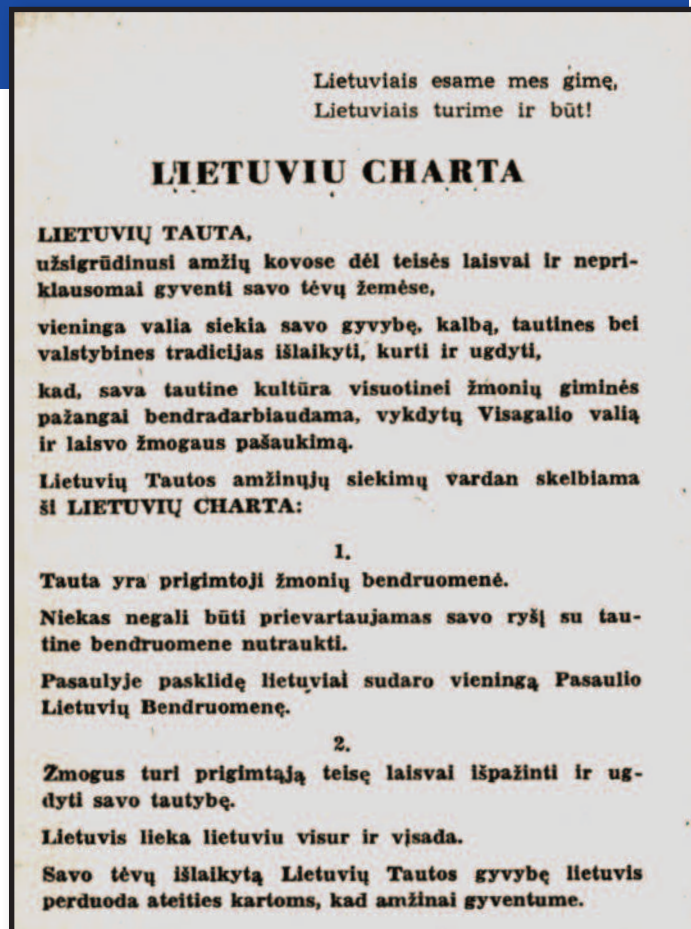
Pasaulio lietuvių vienybės diena kasmet minima liepos 17-ąją, kai prieš 86-erius metus legendiniai lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas leidosi į lemtingą skrydį per Atlantą. Tąkart juodu siekė sujungti skirtingose Atlanto pusėse gyvenančius lietuvius ir taip simboliškai sumažinti atstumą tarp skirtinguose žemynuose gyvenančių tautiečių.

Šiais metais, kaip ir kasmet, JAV lietuviai mini legendinio skrydžio metines, kviesdami tautiečius kartu burtis ir taip dar kartą pajauti vienybę ir bendrystę.

Charta – tarsi lietuvių Šventasis Raštas

Dar viena svarbi proga, kurią šiais metais paminėjo ir Lietuvoje susirinkę PLB bei Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos lyderiai – tai 70-metį pažyminti garsioji „Lietuvių charta“, kurią prezidentas Valdas Adamkus yra pavadinęs „lietuvių Šventuoju Raštu arba lietuvių Konstitucija“.

– 2 psl.

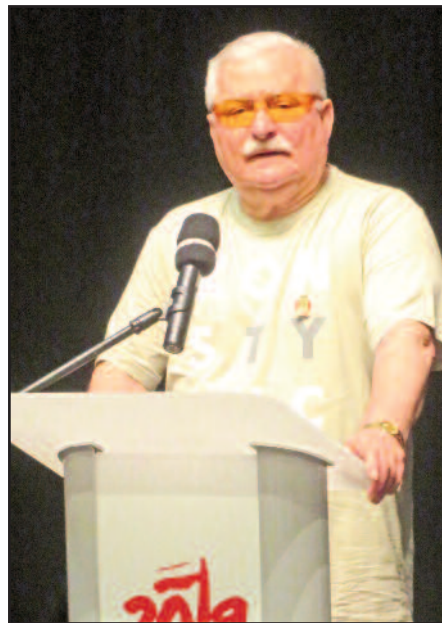

„Lietuvių charta“ – lietuvių Konstitucija

Mokslininkai gvildeno solidarumo tematiką Baltijos jūros regiono konferencija Gdanske (Danzig)

Solidarumo centro salėje – Lietuvos istorinių įvykių plakatai.

Lech Walesa.

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

13-oji Baltijos jūros regiono studijų konferencija (Conference on Baltic Studies in Europe – CBSE) vyko birželio 26–29 d. Lenkijoje, prieš penkerius metus įkurtame Solidarumo centre (European Solidarity Center) ir Gdanskio universitete (University of Gdansk), kuris šiemet šventė 50-metį. Tai pirmoji CBSE konferencija, rengta Lenkijoje.

CBSE konferencijos yra jaunesnės ir mažesnės nei „sesutės“ Šiaurės Amerikoje – Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) rengiamos konferencijos. Panašios, bet dar mažesnės konferen-

cijos yra rengiamos Australijoje – jas rengia AABS Australasian skyrius. AABS konferencija 2018 m. Stanford universitete Kalifornijoje sutraukė apie 300 dalyvių, o Gdanskio konferencijai užsiregistravo apie 170 dalyvių – iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, JAV, Kanados, Švedijos, Suomijos, Vokietijos, Italijos, Prancūzijos, net Japonijos. Dalyvavo AABS pirmininkas Andres Kasekamp (University of Toronto profesorius) ir keli kiti AABS direktoriai ar buvę valdybos nariai. 2019 m. CBSE konferencijoje, kaip ir AABS konferencijose, pranešimų temos apėmė socialinius bei humanitarinius mokslus, visi pranešimai bei sesijos vyko anglų kalba.

– 4 psl.

Kiekvienas vaikas iš dalies yra genijus, o kiekvienas genijus – iš dalies vaikas – Arthur Schopenhauer

Pasaulio lietuvių vienybei stiprinti – „Lietuvių charta“

Atkelta iš 1 psl.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkė Dalia Henke, su Pasaulio lietuvių vienybės diena sveikindama lietuvius visame pasaulyje, kviečia juos vienytis savo darbais „Vardan tos Lietuvos“ ir stengtis išlaikyti lietuvių kalbą.

„Lietuva yra gerokai didesnė, nei mes galvojame, nei esame nubrėžę jos geografines ribas. Lietuviai pasklidę po visą pasaulį, bet tai yra viena Lietuva“, – sakė naujasis Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda.

Kodėl prireikė įtvirtinti lietuviybės nuostatas

Kalbant apie pastaruoju metu atgimusią ir sklęstėjusią pasaulio lietuvių vienybės idėją, būtina pažymėti, kad ši idėja gimė gerokai anksčiau.

Tokios vienybės ir lietuvių išeivijos tautinio solidarumo principai buvo konkrečiai išdėstyti 1949 metais birželio 14 dieną Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK'o) parengtoje „Lietuvių chartoje“, paskelbtoje Augsburgėje leidinyje „Pasaulio lietuvių bendruomenė“.

„Lietuvių charta“ buvo parengta keičiantis padėčiai lietuvių, kurie Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasitraukė į Vakarus. Į XX a. penktojo dešimtmečio pabaigą tapo aišku, kad Lietuva iš TSRS okupacijos greit nebus išvaduota, daugelis pasitraukusiųjų ėmė naudotis galimybe iš Vokietijos ir kitų Vakarų Europos šalių karo pabėgėlių stovyklų keltis į JAV, Kanadą, Australiją ir kitas nuo karo nenukentėjusias šalis.

Gausi Lietuvių tremtinių bendruomenė Vokietijoje ėmė skaidytis ir mažėti. Karo pabėgėliai ėmė virsti imigrantais. Lietuvių intelektualams iškilo uždavinys išsaugoti lietuviybę – kalbą, tautinę kultūrą, papročius, nes buvo aišku, kad kitose šalyse lietuviams teks gyventi tarp kitataučių. VLIK'o pirmininko M. Krupavičiaus ir kitų iniciatyva nutarta kiekvienoje šalyje steigti Lietuvių Bendruomenę ir jas visas vienijančią Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Kišeninės knygelės milžiniška galia

„Lietuvių chartą“ sudaro įžanginė dalis ir 13 straipsnių, svarbiausias jų – vienuoliktas, kuriame skelbiamas tautinis solidarumas, lietuvių tautiniai simboliai. Įžangoje nusakomi lietuvių tautos siekliai – gyventi laisvai ir nepriklausomai, išlaikyti kalbą, tradicijas. Kituose straipsniuose aptariama tautos, žmogaus, lietuvio, kalbos, šeimos, kultūros, valstybės, mokyklos, draugijų, spaudos, istorijos reikšmė. „Lietuvių charta“ pabrėžė lietuvių pastangas išsaugoti nepriklausomos Lietuvos tradicijas, kvietė lietuvius puoselėti tautinį patriotizmą, laisvės ir demokratijos siekius.

Kišeninio dydžio knygelė „Lietuvių charta“ prieš 70 metų atliko milžinišką darbą išeivijoje. Šis dokumentas sutelkė po pasaulį išsibarsčiusių lietuvių pastangas kovoti dėl Tėvynės nepriklausomybės ir lietuviybės išsaugojimo.

„Tautinis solidarumas yra alfa ir omega“

Dr. Stasio Tumėno, LR Seimo nario ir Pasaulio lietuvių komisijos pirmininko pavaduotojo mintys šia tema:

„Tautinis solidarumas yra alfa ir omega, jį reikia ugdyti, o jo rezultatas yra lygūs lietuvių tautos

vaikai. Ši tautinė dorybė nuosekliai kyla iš „Lietuvių chartos“ raidės ir dvasios, o svarbiausia, kad ji, mano supratimu, implikuoja tautinės savimonės klausimą. Čia slypėtų ir Chartos aktualumas 2019-aisiais, nes ji grąžina mus prie tautinės savimonės, kurią jau sugebėjome pakeisti europine ar net globalia savimone. Tiesą sakant, tebeturime savitą tautinės, sovietinės, europinės savimonės lydinį, kuris lemia mūsų mąstymą, veiksmus ir vertybes.

Tautinė savimonė yra esminė 70-metį pasitinkančios „Lietuvių chartos“ vertybė, liudijanti ne tik 12-ame straipsnyje minimas tautines spalvas, Valsybės vėliavos spalvas (įteisintas 1992 metais LR Konstitucijoje), bet ir pastatanti kiekvieną iš mūsų į akistatą su 13-ame straipsnyje suformuluota norma: „Lietuvis yra lojalus savo gyvenamajam kraštui.“ Lojalumas Lietuvai, tautai, lietuvybei yra tai, ką mums, pilietinės tautos nariams, šių metų birželį taria 70-metį mininti „Lietuvių charta“. Ir tada suvokiame, kur yra Lietuva, nes Lietuva yra ten, kur garbingai, dorai ir sąmoningai gyvena Tėvynei lojalus lietuvis. Tas, kuris supranta, kodėl lietuviais esame mes gimę, kodėl lietuviais norime ir būti.“

Pagal įvairius šaltinius parengė
Virginija Petrauskienė

Pasaulio lietuvių vienybės diena kasmet minima liepos 17-ąją, kai lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas leidosi į lemtingą skrydį per Atlantą.
J. Kuprio nuotr.

Kviečiame savo skaitytojus dar kartą prisiminti, o tuos, kurie nebuvo skaitę, susipažinti su šiuo svarbiu lietuvių tautai dokumentu – „Lietuvių charta“.

LIEUVIŲ TAUTA,

užsigrūdinusi amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėse, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti, kad savo tautine kultūra visuotinei žmonių giminės pažangai bendradarbiaudama, vykdytų Visagalio valią ir laisvo žmogaus pašaukimą. Lietuvių Tautos amžinųjų siekimų vardan skelbiama ši

LIEUVIŲ CHARTA

1. Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė. Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendrija nutraukti. Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

2. Žmogus turi prigimtąją teisę laisvai išpažinti ir ugdyti savo tautybę. Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada. Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume.

3. Kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys. Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė.

4. Šeima yra tautos gyvybė. Lietuvis kuria lietuvišką šeimą.

5. Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą. Apreikšdama tautos genijų, tautinė kultūra įneša savaimingą indėlį į visuotinius žmonių giminės laimėjimus. Kiekvieno lietuvio priedermė sudaryti sąlygas tautinei kultūrai.

6. Valstybė yra aukščiausioji tautinės bendruo-

menės organizacija. Valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlikimo sąlyga. Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę.

7. Mokykla yra tautinės dvasios židinys. Kiekvieno lietuvio kilniausioji pareiga būti lietuvių mokyklos rėmėju.

8. Draugija yra tautinės kultūros veiksminga talpininkė. Lietuvis kuria ir palaiko religines, kultūrinės, jaunimo, savišalpos, profesines ir kitas lietuvių draugijas.

9. Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įpareigojimas visoms Lietuvių Tautos kartoms. Lietuvis organizuoja ir remia spausdintą lietuvišką žodį.

10. Tautos istorija yra geriausia tautos mokytoja. Lietuvis brangina savo tautos praeitį ir tautinius papročius. Lietuvis stengiasi būti vertas savo protėvių, kad paliktų pagarbų pasididžiavimą savo palikuonims.

11. Tautinis solidarumas yra aukščiausia tautinė dorybė. Lietuvis ugdo tautinį solidarumą. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai. Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklai kiekvienas lietuvis moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą.

12. Lietuvis tautinės spalvos: geltona – žalia – raudona. Lietuvis tautinė šventė – Vasario 16-jį. Lietuvis šūkis: „Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būti!“.

13. Lietuvis yra lojalus savo gyvenamajam kraštui. Lietuvis santykius su nelietuviu nustato artimo meilės ir pagarba kiekvieno žmogaus laisvei, garbei, gyvybei, sveikatai ir turtui.

**Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas
Tremtyje, 1949 m. birželio 14 d.**

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**
[Kanada] – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **\$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
[Kanada] – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)
[Lietuvą] – metams **\$70.00**

Mąžindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Laiškas (dovana) iš Rokiškio

REDA KISELYTĖ

Istorija, kuri neieško populiarumo...

S nūduriuoja mokyklinis skambutis, gimnazijos sienos saugo gimnazistų šurmulį, liūdi programiniai leidiniai, kurių taip ir nepaėmė gimnazistai skaityti per vasarą, o kompiuterio darbalaukyje maištauja nepadaryti darbai... Bet ir jie vienas po kito sugula į savas vietas. Aš pati niekada nedariau tų darbų, kurie populiarūs, kurie kaip mėgstama sakyti „ant bangos“... Visada norėjau, kad ir gimnazistai tai suprastų, nes kas laikina yra trupu... O dabar apie viską iš eilės.

Prisimenu labai gražią bendrystę su Čikagoje leidžiamu lietuvių laikraščiu „Draugas“. Kai būdavo publikuoti straipsniai apie tuometinę Rokiškio „Romuvos“ gimnaziją, visuomet iš redakcijos gaudavau paprastu paštu popierinius „Draugo“ laikraščio numerius. Jie ir dabar dar yra saugomi gimnazijos skaitykloje.

Gyvenimas nestovi vietoje, informacinės technologijos keičia pasaulį. Paskutiniu metu mus taip pat sieja gražios bendrystės saitai. Kai spausdinama informacija apie mūsų gimnazijos veiklas, „Draugo“ vyr. redaktorė Ramunė Lapas atsiunčia laikraščio internetinį variantą. Jį atspausdiname. Tuos numerius paskaito gimnazistai ir kiti gimnazijos bendruomenės nariai.

Kodėl pradžioje straipsnio rašiau apie populiarumą? Žinojome, kad laikraščio redakciją šimtas dešimtojo jubiliejaus proga sveikins be galo daug gerbėjų. Pernai vasarą su tuometiniu Rokiškio r. savivaldybės meru Antanu Vagoniu, redakciją pasveikinome 109-ojo gimtadienio proga. Mes visada mėgstame iššūkius! O gimnazisčių išsakytos mintys įgavo dar gilesnę prasmę. Per šiuos metus nuveikėme nemažai darbų, literatūrinę veiklą siedami su daile (mokytoja Inga Vagonė), todėl ir Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Senujų rūmų III a. kl. gimnazistė **Rita Jasiūnaitė** dovanoja savo karpinius „Draugo“ redakcijai garbingo jubiliejaus proga. O šios gimnazijos „Romuvos“ padalinio gimnazistė **Gabija Saniukaitė** rašo:

Laikraštis „Draugas“ į mano rankas pateko netikėtai. Anksčiau apie jį nesu girdėjusi, o apie išeivių lietuvių gyvenimą Amerikoje ar kitoje užsienio šalyje nebuvo progos pasidomėti. Skaitydama leidinį supratau, jog lietuviai, nors ir gyvena už Atlanto, domisi įvykiais, kurie vyksta Lietuvoje, palaiko glaudžius ryšius su žmonėmis, gyvenančiais tėvynėje. Mane sujaudino, kad emigrantai nepamiršta savo šaknų, kalbos, senųjų papročių ir tradicijų, vertybių, kurios buvo išugdytos Lietuvoje, ir jas perduoda jaunajai kartai.

Skaitydama straipsnį „Lietuvėlės“ mokykla – tarsi darni šeima“ susižavėjau, jog Amerikoje jaunimas ir vaikai su malonumu lanko ir nekantriai laukia šeštadieninių pamokų. Tai labai paradoksalu lyginant su situacija Lietuvoje. Čia žmonės, ir ypač paaugliai, lengvai pasiduoda anglų kalbos įtakai, vartoja žargoną, taip pamiršdami tikruosius lietuviškus žodžius, ignoruodami savo gimtąją tarmę ir visai negalvodami, kokia ateitis laukia lietuvių kalbos. Amerikos lietuviai ir jų vaikai, lituanistinėje mokykloje dirbantys mokytojai „turi bendrą tikslą: išmokyti vaikus lietuvių kalbos, palaikyti lietuviškas tradicijas ir būti viena didelė šeima“. Tokio bendruomeniškumo ir aiškaus tikslo siekimo turėtume pasimokyti ir mes, nors iš tikrųjų turime visas sąlygas puoselėti savo tautiškumą.

Smagu laikraštyje skaityti ir apie tai, jog žymūs Lietuvos kultūros atstovai noriai bendrauja ir bendradarbiauja su lietuvių išeiviais, taip prisidėdami prie lietuvių puoselėjimo ir lietuviško žodžio skleidimo. Tik tokių žmonių dėka „Poezijos pavasaris“ sužaliuoja ne tik Lietuvoje, bet ir Čikagoje.

Esu jaunosios kartos atstovė, todėl man rūpi lietuvių kalbos puoselėjimas ir išsaugojimas. Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinyje sukaupta ir vis dar papildoma autografuotų leidinių kolekcija tik įrodo, jog tol, kol gyvas lietuviškas žodis, kol nenutrūksta bendrumo ryšys su išeivijoje gyvenančiais lietuviais, lietuviškumo šaknys tik skverbis vis giliau į mūsų širdis.

Šių metų abiturientės **Karolinos Černiutės** mintys:

Gustavas Freitagas yra pasakęs: „Tik svetur perpranti visą gimtosios kalbos žavesį, tik ten jausti, kas yra Tėvynė“. Šių žodžių prasmę supratau perskaičiusi ir išnagrinėjusi „Draugo“ laikraštį, kuriame, kaip niekur kitur, galima pajauti tikrą meilę savo gimtajam kraštui.

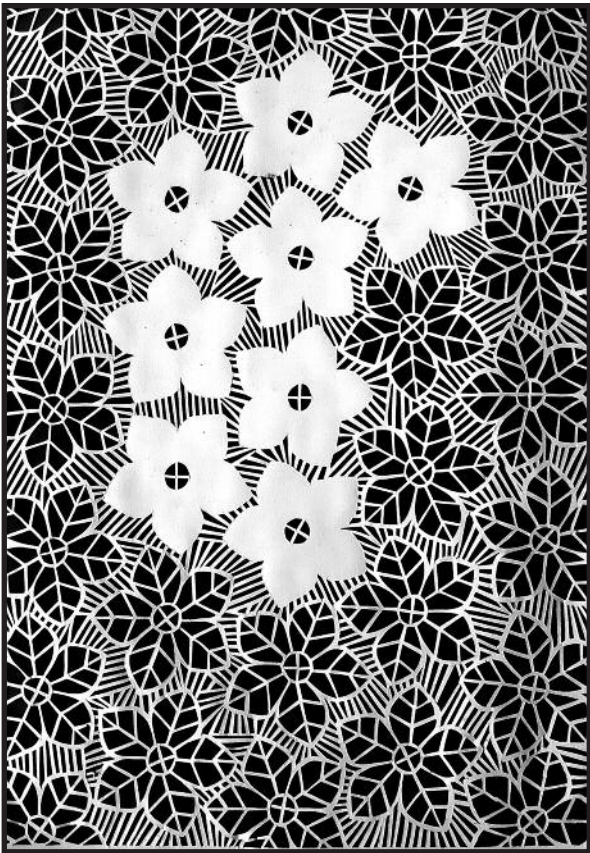
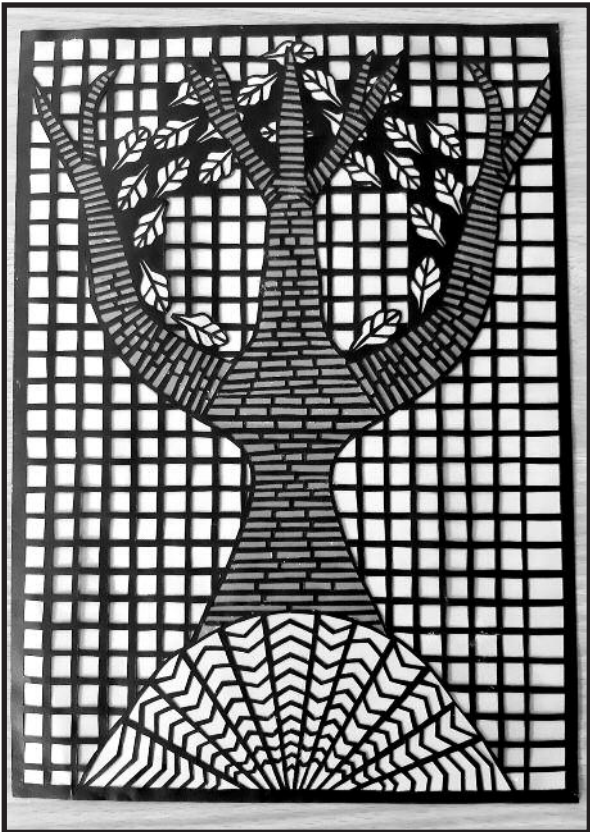
Kiekvienas iš mūsų, gyvenančių Lietuvoje, retai kada susimąstome, ką reiškia tėviškė, kokią vietą ji užima mūsų gyvenime? Viso to priežastis galėtų būti vakarietiškų idėjų skverbimasis, mokyklose dėstoma ir ypatingai svarbi šiuolaikiniame pasaulyje anglų kalba, nuolat besikeičiantis žmonių požiūris. Tačiau išeivijai žodis Tėvynė turi ypatingą reikšmę. Kai žmogus priverstas įvairių aplinkybių privalo palikti savo namus, ateina ilgesys ir liūdesio gaida. Emigrantai dažnai prisimena savo gimtuosius namus, šeimos narius ar draugus, kurių nėra šalia. Taip dažnai peikta Tėvynė tarsi tampa neatskiriama dalele, egzistavimo priežastimi ir viso pasaulio esmės pagrindu. Todėl labai svarbu suvokti, kad ryšys su gimtuoju kraštu įprasmina gyvenimą.

Šis laikraštis yra didžiausias įrodymas, pagrindžiantis faktą, kad lietuviai ir svetur neatsisako savo tautybės, o kaip tik puoselėja tradicijas, kalbą ir patriotiškumą. Domėjimasis Lietuvos istorija, naujienomis, įvykiais, įvairiomis aktualijomis išryškina išeivijos neabejingumą. „Draugo“ laikraštis – lietuviškos savasties, gimtojo žodžio puoselėjimo rinkinys. Jau perskaičiusi kelis straipsnius supratau, koks kitose šalyse gyvenantiems lietuviams svarbus nuvilnijęs Lietuvos Nepriklausomybės 100-metis, jo minėjimo renginiai, politinė ir kultūrinė situacija Tėvynėje. Šeima – žmogaus didžiausia vertybė, kuriai gyvenime skiriama pirma vieta. Būtent joje pirmiausia turėtų būti formuojamas teigiamas požiūris į tėvynę. Vaikas nuo pat mažens turi būti mokomas ją mylėti ir gerbti. Ypač ryškus šios pareigos atlikimas matomas užsienyje gyvenančių tėvų, kitose šalyse įsteigtų mokyklų veikloje, kur nepamirštama įskiepyti svarbiausias vertybes vaikams, galbūt ir nebeprisimenantiems savo gimtinės.

Džiugu, kad tokie leidiniai gyvuoja ir tampa vis populiareniais visame pasaulyje. Būtent laikraščių, jų leidėjų, išeivijos dėka mes sugebame suprasti, kad „svarbiausia nešioti Tėvynę širdyje“. Juose atrandame tikrų gyvenimo tiesų, skatinančių keisti požiūrį ir vertinti tai, ką turi. Mūsų mokyklos bendradarbiavimas su šiuo laikraščiu įrodo vieningumą, bendrą tikslo siekimą, norą puoselėti lietuvių bendrą ir skleisti šią idėją visam pasauliui. Todėl norėčiau palinkėti, kad „Draugo“ gyvavimas ir toliau tęstųsi, atnešdamas tokius pat svarbius „veiklos vaisius“.

Prie gimnazisčių minčių pridėdu savašias... Nuosekliai rašote Lietuvos istorijos puslapius, pasitikote prasmingą laikraščio jubiliejų, gyvenate metais, kurie paskelbti Pasaulio lietuvių metais... Jus lydi kilnūs darbai, gilus jų režis ir nepamatuojama prasmė. Sukasi laiko karuselė... Branginkite Jums duotą laiką, kurį dalinate šimtais šviesos žiburėlių kitiems. Sėkmės!

Reda Kiselytė – Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos bibliotekos vedėja.

Ritos Jasiūnaitės karpiniai. Dovana Čikagos lietuvių laikraščiu „Draugas“ 110-ojo jubiliejaus proga. Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija.

TELKINIAI

Mokslininkai gvildeno solidarumo tematiką

Baltijos jūros regiono konferencija Gdanske (Danzig)

Atkelta iš 1 psl.

Bendrosios sesijos

Nenuostabu, kad 2019 m. Gdanske rengiamai konferencijai buvo parinkta solidarumo tema („Baltic Solidarity“). Nenuostabu, nors iš anksto konferencijos dalyviams nebuvo pranešta, kad Solidarumo centre trečiadienį vykusios konferencijos dalyvius pasveikino Lenkijos solidarumo judėjimo vienas ryškiausių vadų – buvęs Lenkijos prezidentas Lech Wałęsa. Jis kalbėjo su vertėju, primindamas, kad Solidarność (kuriame didžiausio populiarumo laikotarpiu buvo daugiau kaip 9 mln. narių) jau yra praeityje. Jis vylėsi, kad naujoje epochoje bus nauja visuomenė, kuriai rūpės naujos vertybės, laisvė ir teisė.

Penktadienio sesijoje Pertti Joenniemi (University of Finland, Joensuu) kalbėjo apie Baltijos jūros regiono ateitį („The Future of the Baltic Sea Region“), teigdamas, kad Baltijos jūros regionas dabar yra labiau integruotas – yra naujų teorijų apie kraštų konkurenciją ir išsilaikymo galimybes. Būsimasis AABS pirmininkas, University of Latvia dėstytojas Daunis Auers minėjo demokratijos sumažėjimą pasaulyje ir politinių partijų iširimą.

Paskutinėje diskusinėje sesijoje šeštadienį trys kalbėtojai interpretavo šių dienų Baltijos jūros regiono solidarumą („Contemporary Interpretations of Solidarity in the Baltic Sea Region“). Šioje sesijoje kalbėtojai buvo: Kazimierz Musiał, konferencijos komiteto narys, Gdansko universiteto dėstytojas; Basil Kerski, Solidarumo centro direktorius, ir Kristyna Wroblewska, šiuo metu Lenkijos Pomeranijos rajono pareigūnė (Director at Marshal's Office of Pomorskie, Gdańsk). K. Wroblewska supažindino klausytojus su daugybe Baltijos jūros regiono organizacijų, kurios rūpinasi ekologija, saugumu, technologijomis ir pan. Esama regioninių bei vietinių rūpesčių, galvojama, kad XXI a. didžiulę grėsmę kelia istorinės atminties praradimas, grįžimas prie nacionalizmo ir egoizmo. K. Musiał kalbėjo apie akademinio pasaulio žmonių judėjimą į kitas šalis, cituodamas „Baltic Science Network“ studijas, kuriose įvardintos išikūrimo naujoje šalyje problemos (kalbos žinios, administracinės kliūtys). B. Kerski teigė, kad kai kuriais atvejais Baltijos jūros regiono sunkumus galima palyginti su Vi-

duržemio jūros regiono. Anot jo – 1989/1990 ir 1993 m. prasidėjo nauja tvarka, o paskutiniuoju metu mus izoliuoja istorinė, nacionalinė vizija.

Kitose bendrosė, visus dalyvius subūrusiose sesijose buvo rodomas filmas (su angliškais subtitrais) apie Solidarumo judėjimo moteris („Solidarity According to Women“), vyko trumpa kultūrinė programa, kurią atliko

Prancūzijoje gyvenanti doktorantė Emilija Pundziūtė-Gallois.

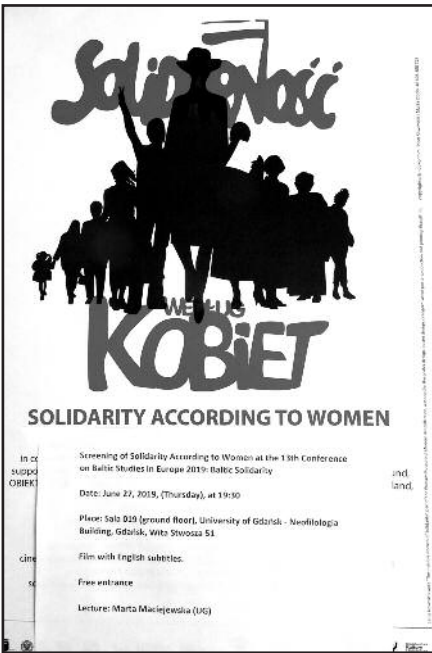
Gdansko studentai ir alumnai, priklausančys ansamblui „Jantar“. Programos metu keli CBSE dalyviai drįso priimti jaunųjų atlikėjų kvietimą lipėti ant scenos ir trumpai dalyvauti lenkiškų skrybėlių žaidime.

Prieš prasidedant paskutinei sesijai šeštadienį Uppsala universiteto dėstytojas, AABS leidžiamo žurnalo „Journal of Baltic Studies“ vyriausiasis redaktorius Matthew Kott, atstovaudamas konferencijos rengėjams, kvietė į 14-ąją konferenciją (Conference on Baltic Studies in Europe), kuri vyks 2021 m. Uppsala, Švedijoje. AABS konferencijų ruošos vicepirmininkas prof. Joseph Ellis buvo paskutinis Gdansko konferencijos kalbėtojas. Jis kvietė savo kalendoriuose pasižymėti 2020 m. gegužės 28–30 d. Tada Charlotte, NC, bus rengiama 2020-ųjų AABS konferencija. Pristatydamas miesto įžomybes jis taip pat priminė, kad konferencijos pranešimo paraiškų terminas baigsis 2019 m. spalio 15 d. Daugiau informacijos apie AABS 2020 m. konferenciją galima rasti: <http://aabs-balticstudies.org/conferences/aabs-2020-in-charlotte-save-the-date>.

Teminės sesijos

Pranešimų sričių buvo įvairių – istorijos, politinių mokslų, žiniasklaidos (media), menų (teatro, fotografijos); gal šiek tiek mažiau buvo literatūros sesijų. Vyko ir specialių sesijų, seminaro stiliaus, pvz., jauniems mokslininkams, baigiantiems doktorantūros studijas.

Nors konferencija nebuvo didelė, tačiau vis vien teko rinktis iš paralelinėse sesijose vykstančių pranešimų. Buvo organizuojami trys teminiai srautai – apie Pirmojo pasaulinio karo pasekmes (1918–1921 m.), Baltijos jūros regiono saugumą ir nacionalinių dainų ir šokių švenčių 150 metų minėjimą („Baltic National Song and Dance Traditions 150“). Paskutiniam srautui buvo skiriamos net keturios sesijos. Buvo įdomu pasiklausyti ta tema kalbančių lietuvių mokslininkų: Austė Nakienė kalbėjo apie partizanų dainas („Partisan Songs and Historical Narrative of Independent Lithuania“), Rimantas Astauskas – apie tradicines vertybes, randamas dainose ir dainų šventėse („Rethinking tradition in postmodern Lithuania“), Danutė Petrauskaitė – apie čekiečiams pažįstamą Juozą Žilevičių („Juozas Žilevičius' Contribution to the Song Festival Organisation in Lithuania and the USA“). Šių eilučių autoriui buvo progos pasidalinti nuotrupomis iš dviejų ansamblių istorijos: Lietuvių meno ansamblio „Dainava“,

Filmo plakatas.

piligrimysčių sugrąžinimą („Lithuanian Pilgrimage Repressed and Restored“), Andrius Marcinkevičius – apie istorinės teisės diskursus („How Historical Justice Discourse is Constructed by Contemporary Lithuanian Media: The Case of Green Bridge Statues Removal in Vilnius“), Rasa Mažeikienė – apie šėpos lėlių teatrą („Adaptation of Popular Theatre Forms in Post-Soviet Lithuanian Theatre“), Tomas Pabedinskas – apie knygos „Neramūs keliautojai“ sudarymą iš fotografo R. Požerskio asmeninio dienoraščio ir nuotraukų („Personal Photo Diary as The Reactualization of Historical Past“). Emilija Pundziūtė-Gallois kalbėjo diplomatijos nepasitikėjimo tema („The Diplomatic Strategy of Distrust: How the Baltic States 'Lost'

Gdansko vaizdas nuo Solidarumo centro stogo.

įsteigto Hanau stovykloje 1945 m., ir Čikagos tautinių šokių ansamblio „Grandis“, veikusio Čikagoje 1953–1958 m. ir vėl nuo 1964 m. („The Rich Heritage of Music and Dance in the Diaspora: Spot-lighting a Lithuanian Music and a Folk Dance Ensemble in Chicago“).

Lietuviai reiškėsi ir kitose srityse: Milda Richardson kalbėjo apie lietuvių

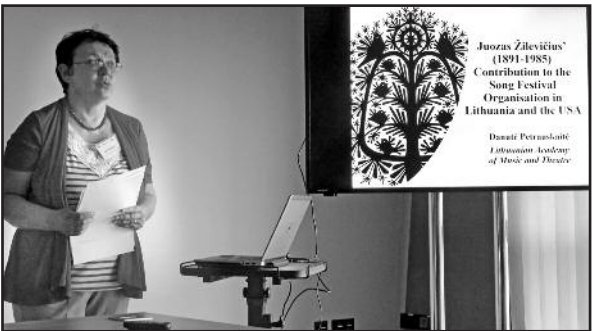
Yeltsin's Russia“), o psichiatrė Ginta Reimeikytė ir psichologas Paul Gedo vedė sesiją, kurioje buvo keliamas psichozinės panaudojimas Baltijos jūros regiono studijose („What Could a Psychoanalytic Perspective Contribute to Baltic Studies?“). Linaros Dovydaitytės tema – „Narrating History of Labour and Industry in Post-Soviet Museums“.

Kultūrinės programos atlikėjai.

Lina Dovydaitytė ir japonė doktorantė Aya Kimura.

Danutė Petrauskaitė.

Tai tik kai kurie lietuvių mokslininkų pranešimai. Dalyvavo ir ne lietuvių kilmės, bet besidomintys lietuviška tematika mokslininkai. Pvz., japonė doktorantė Aya Kimura pasidalijo rezultatais iš Lietuvos muziejų darbuotojų apklausos („Exploring an Introduction Process of Digitization at Museums – Case in Lithuania, LIMIS“). Konferencijoje buvo daug pranešimų aktualiomis, „nelengvomis“ temomis – apie komunistų epochos industrinių parkų išlaikymą, apie dezinformacijos žiniasklaidoje tyrimus Latvijoje, apie Estijos Vabamu, okupacijos ir laisvės muziejaus, ekspozicijos pakeitimus. Buvo pranešimų, kurie lygino įvykius, fenomenus, studijas ne tik viename krašte. Buvo sesijų, kuriose aptartos knygos, pvz., istorinės knygos vertimo problematika ir filmo apie Lietuvos fotografus peržiūra, buvo pasidalinta informacija apie naują virtualią svetainę, kurioje paskelbti Baltijos jūros regiono istorijos mokymo šaltiniai (www.balticseahistory.info).

Proga susipažinti su Gdansku

Negalima nepaminėti ir paties uostamiesčio Gdansko, kuriame vyko konferencija. Tai ne vien fiziko, temperatūros matavimo sistemos išradėjo Daniel Gabriel Fahrenheit (1696–1736) gimtinė. Kiekvienas Gdansko miesto pastatas turi savo istoriją, tačiau reikia prisiminti – nors patys pastatai atrodo seni, iš tiesų taip nėra. Miestas labai nukentėjo nuo bombardavimo per Antrąjį pasaulinį karą. Nuotraukose, kabanciose ant vieno senojo kvartalo vartų, matomi subombarduoto miesto vaizdai. Pažvelgę į gražius pastatų stogus matome ir naujesnės – 1953 m., 1993 m. ir pan. statybos. Bombardavimo išvengusi išpūdinga Švč. M. Marijos bazilika stovi iki šių dienų. Manoma, kad tai didžiausia iš plytų pastatyta bažnyčia pasaulyje, o iš jos bokšto, kas nebijo įveikti 405 laiptelių, galima matyti miesto panoramą.

Kadangi CBSE konferencija pirmas dvi dienas vyko Solidarumo centre, konferencijos dalyviai lengvai galėjo apžiūrėti imponuojančio modernaus pastato biblioteką, knygyną, pamatyti, kur Lech Wałęsa turi savo kabinetą. Konferencijos pertraukos metu galima buvo apžiūrėti nuotraukas iš Rytų Europos laisvėjimo laikmečio. Buvo matyti ir Lietuvos vaizdų. Nuolatinėje parodoje rodoma „Solidarność“ judėjimo istorija – filmai, nuotraukos, to meto pagrindžio literatūros pavyzdžiai. Išpūdingos salės lubos, papuoštos darbininkų šalmais, pagal kurių spalvą galima spręsti apie darbininko pareigas Gdansko laivų statyklose.

Po konferencijos dešimties CBSE dalyvių grupė su vietiniu gidu vaikščiojo po miestą, susipažino su Gdansko istorija, pamatė svarbius istorinius pastatus, užsuko ir į 2008 m. įsteigtą muziejų, skirtą Antrajam pasauliniam karui. Gdanskas – senas, daugiakultūris, kontrastų kupinas miestas. Šis miestas skiriasi nuo kitų Lenkijos miestų, pvz., Krokuvos. Gatvėse galima buvo išgirsti ir lietuviškai kalbančių, kas rodo, kaip netoli Gdanskas yra nuo Lietuvos. Miestas pritraukia ne vien kruiziniais laivais keliaujančius turistus, bet ir savaitgalinius svečius ir Lietuvos. Užsukęs pavalgyti galėjai rasti, pvz., „pie-rogi Wilenskie“ (Vilniaus vartinukų)...

13-oji Baltijos jūros regiono studijų konferencija, CBSE, buvo įdomi ne tik savo turiniu, bet taip pat savo fonu, kurį sudarė Gdansko uostamiestis.

Gdansko universitetas.

LOS ANGELES, CA

Prie Ramiojo vandenyno – dalelė Lietuvos

LR generalinio konsulado Los Angeles leidžiamas tiklaraštis „Vakarų vėjai“ liepos 12 d. laidoje pasakoja apie Californijoje dygs-tančius namelius iš lietuviško medžio.

Justinas Vansevičius džiaugiasi puikia verslo idėja.

Anykščiuose gaminamų nedidelių medinių namelių Californijoje daugėja jau septynerius metus, kai kėdainiškis Justinas Vansevičius su šeima įsikūrė Los Angeles. Medinukai jau dygsta ne tik gyvenamųjų namų kiemuose, bet spėjo tapti ir erdvėmis psichikos pagalbos centre, prieglobsčiu namų netekusiems ir laikino būsto ieškantiems žmonėms.

Justinas atvirauja, kad šis verslas traukia dėl nutrūkstančio ryšio su Tėvyne ir žmonių džiaugsmo, kai kiemuose atsiradęs lietuviškos pušies namelis jiems tampa prisiminimu apie senelių ir prosenelių gimtinę – Lietuvą.

Namelius iš Anykščių perka ir nuomai

Mintis atsivežti surenkamus lietuviškus namelius ką tik iš Čikagos atsikrausčiusiam Justinui kilo po pokalbio su draugu apie tuo užsiimančią įmonę Anykščiuose. Kėdainiškis pasakoja, kad per šiuos metus spėjo pasikeisti ir žmonių norai, ir mados. Iš pradžių į tokius medinukus klientai Californijoje dairydavosi ieškodami sandėliuko ir kiemo puošmenos, dabar nedidelius, vos 9–12 kv. m. (100 – 120 kv. pėdų) medinukus išigyja gyvenamosioms patalpoms ar papildomai atskirai erdvei darbiui.

„Californijoje dalis žmonių turi nedidelius namus ir kartais visai neturi dar vieno kambario darbiui arba svečiams. O kiti tokį namuką savo kieme įrengia nuomai, nes mažiems vieno kambario namams Kalifornijoje dar nereikia leidimo“, – pasakoja Justinas.

Lietuvis džiaugiasi, kad nameliai žmonių kiemuose gali uždirbti ir pinigus: „Žmonėms trūksta vietos gyventi. Neseniai moteris pasistatė didesnę – 35 kv. m. namelį ir jį nuomoja už 1500 dol. per mėnesį.“

Lietuviška pušis kieme – dalelė senelių ir prosenelių Lietuvos

Nameliai iš Anykščių jau tapo prieglobsčiu žmonėms, kurių namai sudegė per Californijoje siautiusius gaisrus, privačiomis erdvėmis moterų pagalbos centre, stovi legalioje kanapių plantacijoje kaip laikini namai čia plušantiems darbininkams. Bet labiausiai Justinas džiaugiasi, kai jie atsiduria lietuviškų šaknų turinčių žmonių kieme, kuriems šis medis reiškia daugiau nei paprasto būsto sienas.

„Yra klientų, kurie yra gimę čia, bet turi senelį ar prosenelį lietuvių. Būna kartais, kad nusiperka nežinodami, atvežame namuką, pradėdami statyti ir jie klausia, iš kur atkeliavo mediena ir iš kur kilęs aš pats. Ir jie taip apsidžiaugia sužinoję, kad medis atkeliavo iš Lietuvos, sako, kad tai bus jiems brangus priminimas apie senelių kraštą“, – džiaugiasi Justinas.

Privalumas – lietuviškas medis be termitų

Kėdainiškis tikina, kad į namelių verslą visu pajėgumu nerti nenori, o per metus atveža maždaug 40 tokių Lietuviškos pušies medinukų. Lietuviai įver-

tina lietuvišką medieną, o kiti tokiu gaminiu susivilioja dėl mažesnės termitų rizikos ar europietiško dizaino.

Justinas pripažįsta, kad medienos ir namukų galėtų gauti ir pigiau nei Lietuvoje, tačiau lietuviška kokybė jis pasitiki labiau, o toks verslas jam tapo dar tvirtesniu ryšiu su gimtine: „Pavyzdžiui, latviai gamina ir siūlo pigiau, tačiau sumokėdamas 100 dol. daugiau, tu išlaikai ryšį su Lietuva, tai daug maloniau. Neatvežame Lietuvai milijonų, bet gal mano nameliai leidžia ten sukurti bent vieną darbo vietą“, – pasakoja lietuvis.

Didesni patriotai nei jautėsi Lietuvoje

Į Jungtines Valstijas Justinas išvyko būdamas 21-erių, laimėjęs vadinamąją „žalią kortelę“. Pirmą stotelę čia buvo Čikaga. Lietuvis juokiasi, kad ten teko pradėti nuo žemiausio laiptelio: „Statybose buvau pagalbinio pagalbinis“. Po penkerių metų Čikagoje šeima nusprendė persikelti į Los Angeles, kur žmona gavo darbo pasiūlymą. Dabar abu juokiasi, kad išvykę iš Lietuvos, tapo dar didesniais šios šalies patriotai.

„Žmonės Lietuvoje situacijos nesupranta, galvoja, kad jeigu tu išvažiavai, jau esi išdavikas. Taip tikrai nėra. Mes išvažiavome, nebegyvename ten, bet taip pat mylime Lietuvą. Niekada nepasakyčiau, kad aš tapau amerikonu – aš esu Amerikoje gyvenantis lietuvis. Vilniuje nereikia tiek tos lietuviybės, o išvažiavus tu dar labiau išitrauki, padedi ir daugiau darai dėl lietuvių“, – atvirauja Justinas.

Lietuvoje pagaminti mediniai nameliai sėkmingai „dygsta“ Californijoje. Nuotr. iš „Vakarų vėjai“

Kelionės yra turtas

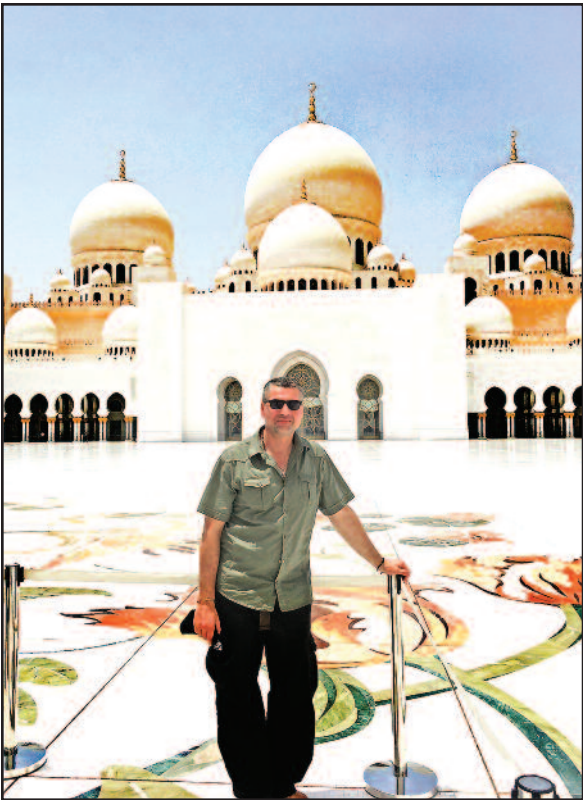

Raimondas Varanasyje, įsikūrusiame prie Gango upės, kuri indams yra šventa, o besimaudydami joje, jie ne tik nuprausia kūną, bet ir apvalo sielą bei pasiruošti dienos ceremonijoms.

Vasara – atostogų ir kelionių metas. Todėl nusprendėme pakalbinti žmogų, kuris yra apkeliavęs daugybę šalių. Tai **Raimondas Šenauskas**, gimęs ir augęs Klaipėdoje, o nuo 1996 m. gyvenantis Čikagoje. Raimondas mielai sutiko pasidalinti išpūdžiais ir patarimais iš kelionių.

Ar atvykimas į Ameriką prieš keletą dešimtmečių taip pat buvo viena iš Tavo kelionių?

Ne, tiesiog taip išėjo. Nebuvo tai ir geresnio gyvenimo paieškos. Tiesiog, kaip daugelis pažįstamų, išvažiavau apsidairyti, metus pabūti, o pinigų – gal tik bilietui atgal užsidirbti. Tuo metu mokiausi Klaipėdos universitete, dirbau radijo stoty. Baigus universitetą buvo geras laikas išvažiuoti, nes Lietuvoje situacija buvo neapibrėžta. Kai esi 24 metų, kodėl neišvažiavus pasidairyti?

Šeicho Zayed Didžioji mečetė – tikras architektūrinis šedveras, viena didžiausių mečečių pasaulyje, statyta 11 metų ir talpinanti net 40 000 maldininkų ant kilimo, austo net 22 metus!

Kiek valstijų esi apkeliavęs?

Pagrindinės mano kelionės iš pradžių ir buvo po JAV. Čia labai patogu keliauti – daug kelių, viskas gerai sutvarkyta, jaučiasi laisvės dvasia, beprotiškai graži gamta ir dideli atstumai. Vienos kelionės metu gali apvažiuoti tik dvi ar tris valstijas. Nesu buvęs tik Aliaskoj. Dažniausiai keliauju su žmona Dalia. Manau, kad apie 85 proc. šalies esame apžiūrėję.

Kiek laiko praleidi keliaudamas?

Būna ir taip, kad per metus niekur neišvažiuoju, išskyrus gal kaimyninę Wisconsin valstiją. Mano kelionės tikriausiai priklauso nuo to, kas man suteikia įkvėpimo. Štai neseniai dviem mėnesiams buvau išvažiavęs į Indiją. Tokiai kelionei reikia subręsti. O kartais net ir porą kartų per metus išvažiuoju. Žinoma, ir į Lietuvą reikia sugrįžti, aplankyti artimuosius. Beje, galiu patarti į Lietuvą skristi per Stambulą. Pigiau, o tuo pačiu ir atskira kelionė. Iš Stambulo į Vilnių yra daug reisų. Taip pat galima keliauti iš Lietuvos, nes iš ten yra lengvai pasiekiamos Italija, Ispanija, kitos Europos šalys.

Yra kelios rūšys keliautojų. Vieni keliauja su turistine grupe ir gidais. Kiti atlieka taip vadinamus namų darbus – susižino apie šalį ir keliauja vieni ar su keletu draugų. Treči traukia kaip koks vėjo nešamas pūkas. Kaip jūs keliaujate?

Nepatarčiau keliauti kaip vėjo nešamam pūkui. Nebent tuomet, kai tau 18 metų. Namų darbai su taupo pinigų, nervų ir laiko. Namų darbus aš darau. Ieškau informacijos internetinėse svetainėse, forumuose, „YouTube“. Susidarau logišką maršrutą, kuris būtų patogus, ir, žinoma, pasilieku atvirą langą, kuris leidžia man bet ką ir bet kada keisti. Susiranku informacijos apie viešbučius, kad buitiniai rūpesčiai – kur miegoti ir ką valgyti – kelionėje neatimtų laiko. Pasirenku ką lankyti – šventyklas ar kitus objektus, tačiau dažniausiai jau ir būdamas vietoje randu įdomių dalykų, pvz., vietiniai turgūs. Apie viešbučius, restoranus ir valgyklas geriausiai pataria taksi vairuotojai. Klauskite taksi vairuotojo, ir pavalgysit pigiai, skaniai ir greitai. Tai galioja visur, net ir Čikagoje. Taksi vairuotojai blogai nevalgo.

Kas tau įdomu?

Tai priklauso nuo šalies. Tarkim, nuvažiavus į Indiją būtina pamatyti Taj Mahal. Nesvarbu, kaip kiti jį jau yra parodę ir nufotografavę. Turi pats tai pamatyti. Mane domina istorija, menas, grožis – dvasinė patirtis. Šventovės, tarkime indėnų, yra ne be reikalo lankomos. Pasaulyje yra vietų, kurios šimtmečiais išlieka svarbios. Tačiau visuomet rekomenduoju pasilikti vieną laisvą dieną. Štai Indijoje yra miestelis Agra. Europiečio akimis žiūrint, miestelis gal ir baisus. Nors ir miesteliu nepavadinsi – milijonas gyventojų. Reikia bent vieną dieną praleisti Agros senamiestyje. Jis chaotiškas, purvinas, bet autentiškas. Yra įdomių šventyklų, į kurias verta nueiti. Ir, žinoma, atsidursite dėmesio centre. Gali atrodyti, kad Indijoje daug turistų, bet pakanka nueiti truputį į šoną nuo tradiciškai turistų lankomų vietų, ir galitės susilaukti daug dėmesio.

Kiek šalių esi aplankęs?

Aš jų neskaičiuoju, nes neturiu tikslo apkeliauti kuo daugiau. Štai Meksikoje buvau penkis kartus.

Tai didelė, įdomi šalis. Galiu ten važiuoti daug kartų. Porą kartų esu buvęs Italijoje, Ispanijoje. Tai šalys, kurias verta aplankyti daugiau nei vieną kartą. Iš viso esu aplankęs apie 20 šalių. Man geriau šalyje praleisti ilgesnį laiką. Pvz., Kolumbijoje buvau pusantro mėnesio. Kodėl? Ispanijoje buvau sutikęs kolumbiečių, kurie apie savo šalį labai gražiai kalbėjo. Mes žinome klišes – Kolumbijoje narkotikai, nesaugu. Bet taip nėra. Kolumbija įdomi tuo, kad joje – vienoje šalyje – visa Pietų Amerika. Ir Andai, ir dykumos, ir Karibų pakrantė, ir senoji civilizacija, ir draugiški, turistų dar neišlepinti žmonės. Kolumbijoje gali pamatyti viską, ką siūlo Pietų Amerika, ir yra gana saugu.

Lietuviai, galima sakyti, yra šiauriečiai. Ar Tau didesnį įspūdį paliko kultūrų skirtumai Pietų Amerikoje?

Man buvo įdomu tai, kad mes, lietuviai, su Pietų Amerikos gyventojais turime daug bendra, nes esame iš krikščioniškų kraštų. Nesvarbu, kad Lietuvoje buvo sovietų okupacija. Mes vis tiek esame krikščioniškas kraštas. Žinoma, Kolumbijoje man teko gyventi tarp indėnų, kurie nebuvo paveikti ispanų atneštos krikščionybės. Bendraujant su jais paaiškėjo, kad veikia bendražmogiški principai: jei aš gerbsiu juos, jie bus draugiški su manimi. O štai musulmonišrame krašte skirtumai jau didesni. Prieš karą man teko lankytis Sirijoje. Supratau, kad

Kolumbijos (Cartagena) gyventojai savo dienos neįsivaizduoja be šviežių vaisių ir daržovių, kuriais gali mėgautis ištisus metus.

Prie mečetės Stambule su žmona Dalia. Buvo įdomu pasiklausti iš minaretų penkis kartus per parą sklindančio kvietimo melstis.

tai – prekių kultūra. Jiems tarytum normalu tave – svetimą – mėginti apgauti. Jų religingumas netrukdo jiems taip elgtis. Krikščioniškuose kraštuose to pasitaiko daug mažiau. Todėl manau, kad religija vaidina didelį vaidmenį. Man tai buvo atradimas. Meksikoje, sakykim, nueini į šv. Mišias, ir pasijunti gerai, nepaisant to, kad Mišios atnaušajamos svetima kalba.

Kokia kalba Tu kalbiesi įvairiuose pasaulio kraštuose?

Žinoma, ne visur galiu susikalbėti angliškai. Tačiau pastebėjau, kad tuomet, kai nemoki kalbos, daugiau dėmesio imi kreipti į kitus dalykus – pašnekovo akis, mimiką. Svarbiausia, reikia žinoti ko nori, ir tuomet labai greitai sutvarkysi reikalus. Žmonės yra smalsūs. Visada yra lengviau susikalbėti, kai kitai pusei yra įdomu. Kartą pakeliui į Nepalą nusprendžiau tris dienas pabūti Abu Dhabi. Buvau užsidėjęs amerikietišką medžiotojo kepurę su snapeliu. Vilkėjau žalius marškinėlius ir žalias trenringines kelnės. Nuvykęs pastebėjau, kad vietiniai žmonės mane ignoruoja. Paprastai žmonės yra mandagūs, atsako į klausimus, o tuokart jaučiausi ignoruojamas. Važiuojant autobusu jis dykumos vidury sugedo. Visi išlipom. Pasigavau taksį. Vairuotojas vis įtariai atsigriždavo. Pasiteiravo, ar aš ne kareivis. Pasakiau, kad ne, bet jis vis sukdamo kalbą apie kareivius ir amerikiečių bazes. Tada supratau, kad mano kepurė ir žali marškinėliai jiems siejasi su amerikiečių kariuomene. Užteko pasikeisti marškinėlius, ir žmonių elgesys pasikeitė kaip burtų lazdele mostelėjus. Tai gi visada reikia pasidomėti kraštu prieš į jį vykstant. Kartais labai maži dalykai gali suvaidinti didelį vaidmenį.

O, tarkim, važiuojant į Kolumbiją ar Nicaragua patarčiau žinoti tų kraštų populiariausių dainininkų ar futbolo žvaigždžių pavardes. Svarbu, kad žinotum ką nors apie juos. Matai, kaip pašnekovas nušvinta, gali tave ir pavežti nemokamai, ir pavaišinti. Labai svarbu, kad žmogus tave identifikuotų, surastų su tavim bendrumo. Tada jis nudžiugs ir bus tau svetingas.

Kas sakaisi esantis – lietuvis ar amerikietis?

Minėti Lietuvą dažnai yra beprasmiška, nes jos niekas nežino. Pagal aplinkybes sakausi kartais net ir iš Rusijos. Buvo kartą toks įvykis, kai rusų kalba mane išgelbėjo, nes, atrodo, būčiau buvęs primuštas palestiniečių. Buvau Kedrono slėnyje, Jeruzalės senamiestyje, netoli jo – Alyvų kalnas. Ten gyvena ir daug arabų. Ėjau per jų gyvenamą senamiesčio dalį. Staiga mane apspito šešiolikmečių būrys ir ėmė kažką kalbėti. Supratau tik, kad sako „American“. Pradėjau šnekėti rusiškai, sakiau, kad esu iš Maskvos. Jie pradėjo tarpusavyje aiškintis, ir vienas parodė man, kad greičiau bėgčiau iš čia. Ir aš smukau. Adrenalino buvo nemažai. Taigi tuose kraštuose geriau yra šį tą apie juos žinoti. Pavyzdžiui, Jordanijos mieste Amane mane vaikai buvo akmenimis ir buteliais apmėtę. Vėliau paklausiau, kodėl jie taip elgėsi. Sakė, kad tai buvo Sirijos kaimų pabėgėliai, kurie niekada nėra matę užsieniečių, ir jų tokia reakcija. Sako, kad ir Tibete taip kartais būna. Svetimas atėjo, tai jį kaip šunį akmenimis reikia užmėtyti. Tai irgi reikia žinoti. Nes kai už tavęs į sieną pradeda dūžti buteliai pilni vandens, nėra malonu. Be to, jie tave vejasi. Krikščioniškuose kraštuose man nėra taip atsitikę.

Ką kelionės Tau suteikė?

Mes pradėdam keliauti, nes norim plėtoti savo asmenybę. Visai kaip vaikas, kuris nuo pat kūdikystės ima judėti, krutėti, siekdamas pamatyti, pažinti. Man kelionės gal davė atsipalaidavimą. Supratau, kad visur yra visko, ir žmonės iš esmės niekuo nesiskiria. Ir dar tai, kad visi visko turime per daug. Ypač tie, kurie gyvename čia, Čikagoje. Būna kelionių, kai išvažiuoji su nedideliu lagaminu dviem mėnesiams ir net per tą laiką viso lagamino turinio nepanaudoji. Buvo, kad į Kolumbiją ir Indiją lagamino neatskraidino. Palikau be nieko, bet paaiškėjo, kad visai nedaug žmogui reikia. Supratau, kaip gerai mes čia gyvenam. Mums prieinama pasaulinė kultūra, puikūs Čikagoje vykstantys festivaliai, koncertai, meno parodos. O juk kiek nedaug žmonių tokiuose gigantiškuose miestuose kaip Stambulas ar Deli yra prieinamas geras simfoninis orkestras. Kiek nedaug žmonių pasaulyje gali ramiai atsisėdę išklausti Beethoveno simfoniją. Žiūri į tas mases žmonių ir supranti, kad jiems tai gal niekada nebus prieinama. Ir imi vertinti tai, ką turi. Ir labiau atsipalaiduoji. Gal turtingesnis netampi, bet įgyji daugiau ramybės, pažinimo. Supranti, kad pati kelionė yra turtas. Be to, ta kelionė nebūtinai turi būti tolima. Čikagos gyventojams užtenka Michigano ežerą apvažiuoti, ir tikrai bus ką pamatyti. O mano mėgstamiausia vieta tikriausiai yra Amerikos pietvakariai. Nuo Denverio į vakarus, kur prasideda kalnai. Ten mėnesiais galima važinėti. Aš kartais sakau, kad iš Amerikos galima neišvažiuoti, ir pažinimo jausmą vis tiek galėsi patenkinti.

Ar pigiau keliauti vienam, ar su grupe turistų?

Optimaliausias variantas yra važiuoti dviese, nes viešbučio kambarys kainuos tiek pat vienam ir dviem. Arba, tarkim, tokiose šalyse kaip Nepalas reikia išsinuomotį vairuotoją su mašina visai dienai, nes keliai prasti ir su vietiniu transportu geriau net neprasidėti. Į Nepalą, pavyzdžiui, žmonės važiuoja dėl Himalajų ir šventyklų. Tuomet bus pigiau, jei važiuosite dviese. Bet apskritai kelionės į ten nėra brangios. Paprastai brangiausia kelionės dalis yra lėktuvo bilietas. Nuvykus į šalį viskas nėra brangu. Pavyzdžiui, Kolumbijoje gyvenau tokiose vietose, kur net elektros nėra. Vietiniai iš ryto klausia – ką norėsi valgyti vakare – vištieną ar žuvį. Jei vištieną – jie eis gaudyti vištos, jei žuvį – eis jos žvejoti. Tokioj vietoj užteks dešimties dolerių dienai. Ten nėra kur pinigų leisti. Vienintelės pramogos bus vaikščioti po dykumas ar kalnus. Teko gyventi Amazonėj. Ten pasiimi iš ryto kanoją ir plaukioji visą dieną po pelkes. Arba naktį eini į džiungles. Ir toli nenuėisi. Užteks dešimties minučių, ir jau būsi tikrose džiunglėse.

Kaip ruošiesi kelionėms į laukinę, vakariečiams nepažįstamą gamtą?

Paprastai nuodingi gyvūnai pamato tave pirmiau, ir tau daug galvos sukuti nereikia. Amazonėj gyvenau tokiam užkampyje. Tačiau misionieriai ten indėnams jau buvo atnešę krikščionišką pasaulėžiūrą ir elgesio normas. Paklausiau – ką autis. Vietinis gyventojas pasakė, kad autis nereikia, nes gyvatės čia nešliaužioja. Klausiau apie anakondas. Pasakė, kad iki jų reikėtų važiuoti apie dešimt valandų. Žinoma, buvo galima tai suorganizuoti, nes vietiniai neturi ko veikti ir neturi kaip užsidirbti. Gali juos samdyti,

Real de Catorce (Meksika) anksčiau buvęs klestintis sidabro kasyklų centras.

Katmandu – Nepalo sostinė ir didžiausias šalies miestas.

Stambulas – vienintelis miestas, besidriekiantis per du žemynus – Europą ir Aziją, kuriuos skiria Bosforo sąsiauris.

R. Šenausko asmeninio archyvo nuotraukos

ir jie tave nuves visur, kur nori. Į džiungles irgi geriau eiti su palydovu, nes pasiklysti galima per kelias minutes. Vienas kitas takelis, ir staiga nebesupranti, kur eini ir kur buvai. Eini su prožektorium, o jei jį išjungsi, supranti, ką reiškia absoliuti tamsa. Ap linkui tik garsai: bumbai, kriukai, o nesimato nieko, jokio šešėlio.

Vakarų pasaulis, žinoma, brangesnis. Tačiau iš anksto susiplanavus galima, tarkim, kokiaj Italijoje išleisti ne ką daugiau nei Čikagoje. Žinoma, viskas priklauso nuo žmogaus įpročių.

tuos namų darbus?

Pagrindinai yra „lonelyplanet“ ir „tripadvisor“. Paprastam žmogui užtenka. Ir reikia turėti gerą gidų knygą. Daugelis mūsų važiuoja tik savaitei ar dviem. Kartą turėjau gerą gido knygą apie Romą, kur aprašyta kiekviena bažnyčia. Bet juk reikėtų metų, kad visas aplankytum, o turi tik savaitę. Tai tiesiog važiuoji į Romą ir eini visur, kur durys atidarytos. Žinoma, aplankai Vatikaną, o paskui – jei atidarytos durys į kokią bažnytelę – eik vidun, tikrai rasi šedevrų.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Pirmojo vizito – į Lenkiją

Vilnius (lrt.lt) – Prezidentas Gitanas Nausėda po susitikimo su prezidentu Andrzej Duda atskleidė, kad pakvietė Lenkijos banką pradėti veiklą Lietuvoje. G. Nausėda sakė, kad konkurencija šiuo metu Lietuvoje veikiančioms bankams būtų naudinga žmonėms.

Abu prezidentai pabrėžė, kad šis jų susitikimas – svarbus žingsnis, turintis didelę reikšmę abiejų šalių santykiuose.

Daugiausia dėmesio susitikime buvo skiriama šalių saugumui ir tarpusavio pagalbai gynybos srityje, taip pat – energetinę nepriklausomybę užtikrinantiems projektams ir transporto infrastruktūros plėtrai.

G. Nausėda taip pat pareiškė, kad nepritaria siūlymui įvesti Europos Sąjungos (ES) sankcijas Lenkijai dėl teismų reformos, kuri, kritikų teigimu, pažeidžia teismų nepriklausomumą. Per vizitą Varšuvoje Lietuvos vadovas pareiškė, kad ES institucijų ir Lenkijos valdžios ginčas turėtų būti sprendžiamas dialogu, o ne sankcijomis. Bendroje spaudos konferencijoje jis atkreipė dėmesį, kad Lenkija reformas vykdė norėdama kovoti su korupcija ir kad šalis parodė pasirengimą bendradarbiauti. Į klausimą, kaip balsuotų Lietuva, jei ES šalims reikėtų apsi-

Prezidentai A. Duda ir G. Nausėda Varšuvoje.

R. Dačkaus nuotr.

spręsti dėl sankcijų – už, prieš ar susilaikytų – G. Nausėda tiesiai neatsakė.

A. Duda savo ruožtu pareiškė, kad teisėsaugos klausimai yra išimtinai valstybių narių, o ne ES institucijų reikalas.

Lietuvos prezidentas per vizitą Lenkijoje sakė negalintis pažadėti, kad Lietuva įteisins lenkiškų pavardžių rašybą lenkiškais rašmenimis asmens dokumentuose. Kartu G. Nausėda pabrėžė, kad „tautinės mažumos Lietuvoje yra ne problema, o turtas“.

Lietuvos prezidentas taip pat pasiūlė atkurti abiejų šalių prezidentų komitetą dvišaliams santykiams aptarti.

Vyksta JAV vadovaujamos pratybos

Šiauliai (ELTA) – Lietuvos karių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose nusileido JAV naikintuvai F-15E ir transporto lėktuvas C-130, kurie dalyvauja JAV vadovaujamosiose ir pirmą kartą mūsų regione vykstančiose oro gynybos pratybose „Spartus atsa-

kas” („Rapid Forge”).

Pratybų metu bus treniruojamasi vykdyti mūšio ore, priešininko antžeminės oro gynybos slopinimo, paramos iš oro, antžeminės oro gynybos, civiliųjų ir karinių oro erdvių atskyrimo, kitas užduotis.

Įteisino galimybę gauti e. rezidento statusą

Vilnius (BNS) – Seimas priėmė pataisą, įteisinančias galimybę užsieniečiams po pusantrų metų gauti e. rezidento statusą.

Toks statusas leis jiems elektroniniu būdu steigti įmones, atidaryti sąskaitas banke ar deklaruoti mokesčius.

Dėl e. rezidento statuso gavimo reikės kreiptis į Migracijos departamentą. Pataisa įsigalios 2021-ųjų sausį.

Skundus KT galės rašyti visi

Vilnius (LRT.lt) – Individualius skundus Konstituciniam Teismui (KT) galės rašyti visi piliečiai, ne tik teisinį išsilavinimą turintieji, nusprendė Seimas.

Parlamentarai priėmė Konstitucinio Teismo pataisą, kurios įgyvendina Konstitucijos pataisą dėl individualaus konstitucinio skundo.

Seimas nepalengvino noliečiamybės atėmimo

Vilnius (Verslo žinios) – Seimas atmetė Konstitucijos pataisą, kurioje buvo siekiama supaprastinti parlamentarų, Konstitucinio Teismo (KT) teisėjų, kitų teisėjų ir ministro pirmininko bei kitų ministrų teisinės noliečiamybės atėmimą.

Seimui pateiktos Konstitucijos pataisos nesulaukė pritarimo. Seimas negražino Konstitucijos pataisų iniciatoriams tobulinti, bet jas atmetė.

Jei Seimo, Vyriausybės nariai, ministras pirmininkas ir teisėjai yra įtariamai padarę apysunkį ar sunkesnį nusikaltimą, buvo siūloma Konstitu-

Seimas priėmė nuostatą, kad individualų prašymą KT pasirašo jį teikiantis asmuo arba jo atstovas.

Piliečiui teisme galės atstovauti advokatas, aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turintys artimi jo giminačiai ar sutuoktinis. Prieš kreipdamiesi į KT piliečiai turės būti išnaudoję visas teisinės gynybos priemones.

Seimas nepanaikino P. Gražulio noliečiamybės.

Ž. Gedvilos / 15min nuotr.

cijoje numatyti galimybę panaikinti jų teisinę noliečiamybę, neprašant Seimo ar prezidento pritarimo.

Neleis prašyti prieglobsčio JAV

Washingtonas (BNS) – JAV prezidento Donald Trump administracija ėmėsi veiksmų neleisti suteikti prieglobsčio daugumai migrantų iš Centrinės Amerikos.

Pagal paviešintą taisyklę JAV ir Meksikos sieną kirtę migrantai negali prašyti prieglobsčio Jungtinėse Valstijose, jei iš pradžių keliavo per kitą šalį.

Į JAV per Meksiką keliauja tūkstančiai migrantų šeimų iš Centrinės Amerikos, kurių daugelis paprašo prieglobsčio. D. Trump administracija tvirtina, kad šios šeimos naudoja-

si teisinėmis spragomis, esą sudarančiomis sąlygas migrantams laisvai patekti į šalį, kol jos laukia sprendimų dėl prašymų suteikti prieglobstį.

„Ši taisyklė sumažins ekonominių migrantų ir tų, kas siekia išnaudodami mūsų prieglobsčio sistemą patekti į Jungtines Valstijas, palankesnės padėties paieškas”, – pasakė generalinis prokuroras William Barr.

Pagal JAV įstatymus pabėgėliai gali prašyti prieglobsčio atvykę į JAV, nesvarbu, kaip jie tai padarė. Tačiau taikoma išimtis tiems, kas atvyko per saugia laikomą šalį.

J. Assange bandė paveikti JAV prezidento rinkimus

New Yorkas (ELTA) – Organizacijos „WikiLeaks” įkūrėjas Julian Assange buvo pavertęs Ekvadoro ambasada Londone vadaviu, iš kurios jis vadovavo kompromituojančios informacijos, taip pat ir turėjusios įtakos JAV prezidento rinkimų kampanijai 2016 metais, publikavimui.

Pasak televizijos kanalo CNN, šiose ataskaitose yra informacijos apie tai, kaip J. Assange Ekvadoro ambasadoje rengdavo ilgus susitikimus su „rusais ir pasaulinės klasės programistais”, užsisakydavo brangios kompiuterinės įrangos keitimosi duomenimis procesui palengvinti. „WikiLeaks” įkūrėjui paprašius jam būdavo suteikiamas spartusis internetas, telefono ryšys ir patalpa konfidencialiems susitikimams su asmenimis, kuriuos jis pasikviesdavo.

Kaip teigia kanalas, J. Assange buvo leidžiama sudaryti sąrašą asmenų, kurie įeidavo į Ekvadoro ambasadą, nepateikdami asmens tapatybę liudijančių dokumentų ir netikrinami saugumo tarnybos. Jis naudojo sava-darbius įtaisyti, kurių paskirtis – neleisti, kad būtų klausomasi jo pokalbių.

Anot CNN, „WikiLeaks” įkūrėjas neoficialiai naudojosi beveik tokiais pat įgaliojimais, kaip ir Ekvadoro ambasadorius Didžiojoje Britanijoje. Esą J. Assange palaikė nuolatinį ryšius su aukštais šios Lotynų Amerikos šalies pareigūnais ir galėjo pasiekti, kad būtų atleistas bet kuris jam nepatikęs diplomatinės atstovybės Londone darbuotojas.

2016 metų liepą „WikiLeaks” paskelbė JAV Demokratų partijos na-

Gauta duomenų, kad J. Assange ambasadoje buvo įrėngęs vadaviu.

Common Dreams nuotr.

cionalinio komiteto vidaus susirašinėjimą, tai neigiamai atsiliepė Donald Trump varžovės, demokratų kandidatės Hillary Clinton populiarumui. JAV specialiosios tarnybos šią programišką ataką sieja su Rusija.

J. Assange 2006 metais įkūrė portalą „WikiLeaks”, kuriame skelbiama slapta informacija apie kai kurių šalių, taip pat ir JAV, vyriausybių veiklą.

Ekvadoro ambasadoje Londone jis praleido beveik septynerius metus.

Balandį Ekvadoras nusprendė nebeteikti J. Assange prieglobsčio, ir jis buvo suimtas. Gegužės 1 d. Londono teismas nuteisė J. Assange 50 savaičių kalėti už tai, kad jis pažeidė paleidimo už užstatą sąlygas. Taip pat svarstomas prašymas dėl jo ekstradicijos į JAV.

Tiria masiško druskos rūgšties pirkimo aplinkybes

Paryžius (ELTA) – Į pietryčius nuo Paryžiaus esančio Essonno departamento policija pradėjo tyrimą dėl įtartino masiško druskos rūgšties pirkimo.

Ši cheminė medžiaga gali būti naudojama tiek gaminant padegamąjį skystį, tiek sprogstamuosius įtaisyti. Praėjusį savaitgalį Essonno departamento ūkinių prekių parduotuvėse nežinomi asmenys nupirko daug šios rūgšties.

Be to praėjusį sekmadienį Es-

sonno departamento Etampo mieste policijos patruliai jau buvo užpulti naudojant butelius tiek su padegamuoju skysčiu, tiek su rūgštimi – kokia konkrečiai, dar tirama.

Kaip tik po šių išpuolių departamento prokuratūra inicijavo tyrimą.

Anksčiau kelių didelių ūkinių prekių parduotuvių, esančių 40 kilometrų spinduliu, savininkai informavo policiją, kad per trumpą laiką buvo išpirtos beveik visos druskos rūgšties atsargos.

„Facebook” žada skirti 5 milijardų dolerių baudą

New Yorkas (ELTA) JAV reguliavimo institucijos nusprendė „Facebook” skirti 5 milijardų dolerių baudą už duomenų apsaugos pažeidimus, o šie pinigai, pagal susitarimą, bus panaudoti tyrimui – išsiaiškinti, kaip „Facebook” bendrovė susidoroja su įvairiomis vartotojo duomenų ir privatumo problemomis.

Bendrovė į keblią padėti pateko

pernai, kai pasirodė kaltinimų, jog ji dalijosi vartotojų asmenine informacija su „Cambridge Analytica” grupe.

Paskelbta, kad Federalinė prekybos komisija (FTC) nutarimą patvirtino.

Pagal prekybos komisijos ataskaitą, susitarimą, kuris bus didžiausia FTC komisijos kada nors skirta bauda už privatumo pažeidimus, dar turės patvirtinti Teisingumo departamentas.

PATIRTYS

Darbdaviams galvos skausmą kelianti karta verčia imtis pokyčių

Vertinimo pokalbiai vaikstant, žaidžiant stalo tenisą ar futbolą, gyvūnų ir pomidorų auginimas biure – vaikų žaidimai ar darbinė atmosfera, prie kurios pratinasi vyresnės kartos atstovai?

Ykarta (gimusieji 1985-2007) ir Zkarta (gimusieji nuo 2008 metų) sudaro daugiau nei pusę pasaulio gyventojų. Jų skaičius darbo rinkoje tik didės. Jau dabar pastebime pokyčius, ir tai tik pradžia.

Kartų požiūriai prasilenkia

Vyresnės kartos vadovus ir kolegas neretai erzina jaunosios kartos pasitikėjimas savimi, kartais neadekvatūs lūkesčiai ir noras viską žinoti, kiekvienoje užduotyje gauti grįžtamąjį ryšį. Galime pykti ir kartais jautis susierzinę, bet suvokus kontekstą pasidaro šiek tiek lengviau.

Ykarta užaugo su socialiniais tinklais, kur grįžtamasis ryšys gaunamas iš karto. Taip pat buvo auginami palaikančių tėvų, kurie skatino pasitikėti savimi, daryti savarankiskus sprendimus.

Maža to, trikdo ir tai, kad jaunesnės kartos atstovams nebūtinai rūpi vertikali karjera, kuri iki šiol įmonėse galiojo kaip pagrindinis motyvatorius.

Nemažai jų nori dalyvauti, imti sprendimą, gilintis į produktą ir tapti ekspertu, bet nebūtinai vadovauti žmonėms. Tai verčia pergaltoti karjeros kelią, o taip pat motyvacines sistemas.

Didžiausi konfliktai kyla tuomet, kai Ykartos žmogui vadovauja savo poziciją, statusą pabrėžiantys kolegos, kai nurodinėjama, moralizuojama.

Koks tokios trinties rezultatas?

Nemažai vadovų jau suprato, kad jaunosios kartos nepakeis, bet gali keisti savo požiūrį ir elgesį, nusimesti statusus, tapti draugiškais ir prienamais.

Dėl ko Y kartos atstovai palieka įmones?

Deloitte Y kartos apklausos („The Deloitte Millennial Survey 2019“) duomenys atskleidžia netikėtus skaičius: 49 procentai apklaustųjų, jei tik turėtų galimybę, išeitų iš savo dabartinio darbo. Kodėl?

Už to slypi šios priežastys:

- 1. Nepasitenkinimas savo atlyginimu;
- 2. Galimybių daryti karjerą trūkumas;
- 3. Mokymosi ir tobulėjimo galimybių trūkumas;
- 4. Jausmas, kad nėra vertinami;
- 5. Prastas darbo-asmeninio gyvenimo balansas;
- 6. Nuobodulys, iššūkių trūkumas;
- 7. Nepasitenkinimas įmonės kultūra.

Kokias darbovietes renkasi?

Ilgai manyta, kad dauguma Y kartos atstovų mielai dirbtų laisvai samdomais darbuotojais, ir tai – jų svajonių darbas.

Taip, tai patrauklu, nes yra galimybė daugiau uždirbti, laisviau organizuoti savo darbo laiką.

Kita vertus, Deloitte tyrimas rodo, kad kalbant apie tokią darbo formą, jaunajai kartai kyla ir kitokių jausmų. Neužtikrintumas dėl pajamų, prastesnis darbo ir asmeninio gyvenimo

Jaunosios kartos gali pasirodyti įnoringos ar ciniškos – vadovams teks susitaikyti. The Star Online nuotr.

balansas, neaiškumas dėl ateities verčia rinktis patrauklų darbdavį ir standartinę darbo sutartį.

Labiausiai jaunoji karta vertina šiuos aspektus:

1. **Prasminga įmonės veikla** – pagrindinis jaunosios kartos prioritetas renkantis darbovietę. Jie verčiau dirbs už mažesnę atlyginimą įmonėje, kuri prisideda prie aukštesnio tikslo (klimato kaitos mažinimo, pagalbos teikimo bendruomenėms ir pan.), nei gaus didesnę atlyginimą įmonėje su neaiškiomis vertybėmis, tikslais.

2. **Darbo organizavimas.** Jei jūsų įmonėje yra lankstus darbo grafikas, galima dirbti nuotoliniu būdu – gausite nemažai patrauklumo taškų.

3. **Atvira komunikacija.** Y kartos atstovai kartais nustebina savo atvirumu, bet to paties tikimasi ir iš darbdavio. Norima žinoti, kur eina įmonė, kokie tarpiniai rodikliai. Ir tikimasi ne tik vienos pusės komunikacijos. Jie mie-

lai užduoda klausimus, visai nesivaržydami dėl statuso, nori matyti, kaip savo veikla prisideda prie įmonės tikslų, nori pamatyti „didesnį poveiklą“.

4. **Puiki atmosfera.** Švenčiamos pergalės, pasitikėjimo kultūra, savarankiškumo ir sprendimų priėmimo skatinimas, leidimas rizikuoti – tai dalykai, be kurių Y kartai sunku įsivaizduoti savo darbovietę.

5. **Vadovas** – stiprus lyderis, bendraujantis atvirai ir lygiavertiškai, dažnai teikiantis grįžtamąjį ryšį, pripažįstantis ir atlyginantis už pastangas.

6. **Kolegos.** Visiems svarbu turėti gerus santykius darbe, bet Y kartai tai tiesiog gyvybiškai svarbu. Jaunoji karta skatina bendradarbiavimą, nori, kad kalbos apie įvairovę ir įtrauktį taptų realybe. Draugystės, kurias sukuria ši karta, tęsiasi ir po darbo.

Delfi.lt

Pardavimų etapai, kuriuose daromos klaidos

Pardavimas – tai sudėtingas komercinių santykių tarp žmonių procesas, kuriame žmonės keičia pinigus į prekes ar paslaugas. Pardavimai vyksta įvairiai – telefonu, internetu, prie derybų stalo ar prie prekystalio. Tačiau visiems šioms pardavimams galioja tos pačios taisyklės ir pardavimų etapai.

Atlikus dešimties svarbiausių pardavimų kompetencijų tyrimą, išryškėjo keturi kritiniai pardavimo proceso etapai, kuriuose pardavėjų kompetencijos yra silpniausios. Šiuose etapuose dėl žemo kompetencijų lygio yra prarandama iki 83 proc. pardavimų sutarčių.

Kontakto su klientu užmezgimas

Paprastai vadybininkai šiame etape daro tris klaidas.

Pirmiausia, jie pradeda pardavinėti ne sprendimų priėmėjui, o įgaliojimų neturinčiam asmeniui. Paskambinus į įmonę nereikia pradėti pardavinėti savo prekės administratoriui, kalbėti reikia tik su atsakingu asmeniu, kuris vėliau spręs, ar pirkti iš jūsų prekę.

Taip pat vadybininkai dažnai nesugeba užmegzti asmeninio įtrau-

kiančio pokalbio su klientais, vietoj to jie naudoja bendro pobūdžio frazes. Dažnas vadybininkas iš karto pradeda pardavinėti, pamiršęs prieš tai užmegzti tarpasmeninį kontaktą. Pavyzdžiui, dažnai vadybininkas paskambinęs klientui, iš karto ima pardavinėti, o klientas atsako, kad pasiūlymas jo nedomina. Vadybininkai prieš skambutį turėtų padaryti namų darbus ir pasiruošti klausimus, į kuriuos tikėtina, kad klientas norės atsakyti. Tokiu būdu klientas bus įtrauktas į pokalbį.

Pasipriešinimo bendravimui įveikimas

Šiame etape kliento pasipriešinimas kyla dėl ankstesniame etape padarytų klaidų. Jeigu vadybininkas iš karto nesugebėjo užmegzti draugiškų santykių su klientu, natūralu, kad žmogus bus nusiteikęs priešiška vadybininko ar jo siūlomos prekės atžvilgiu.

Dažnai daroma klaida – iškart siūlyti išskirtines nuolaidas ar patogesnius mokėjimo būdus vos išgirdus, kad klientui prekė yra nereikalinga.

Pasitaiko, kad paskambinus klientui, šis atsako, jog yra užsiėmęs, o va-

dybininkas jam skambinėja keletą kartų iš eilės, sulaukdamas vis to paties atsakymo.

Dar viena dažna klaida daroma tuomet, kai klientas prašo atsiųsti komercinį pasiūlymą, o vadybininkas, neišsiaiškinęs kliento poreikį, bando siųsti jam pasiūlymą.

Kliento abejonių ir prieštaravimų įveikimas

Dažnai nutinka taip, kad klientas sako, jog nori pagaltvoti, o vadybininkas sutinka jam paskambinti po dienos ar savaitės. Taip klientas yra paleidžiamas.

Panaši situacija vyksta, kai klientas sako, kad prieš priimant sprendimą jam dar reikia pasitarti su kitais žmonėmis. Tokiu atveju vadybinin-

kas turėtų, išsiaiškinti, kokius klausimus klientas nori aptarti, kas stabdo jį patį priimti sprendimą.

Konkurentų pasiūlymų įveikimas

Šiame pardavimų etape vadybininkai daro dvi esmines klaidas.

Dažnai jie kritikuoja konkurentus, o tai klientų akyse kelia nepasitikėjimą ir iššaukia norą pačiam patikrinti, ar vadybininkas sako tiesą. Apie konkurentus reikėtų kalbėti kiek įmanoma neutraliau.

Antroji klaida – perdėtas savo kompanijos ar jos produktų gyrimas, kuris klientams taip pat nesukelia didelio pasitikėjimo.

VersloKursai.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų liepos 18 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,63 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,11 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,60 €

Mirus

A † A

MARYTEI (VASILIAUSKAITEI)
FEDYKIENEI
(1925–2019)

reiškiame giliausią užuojautą šeimai bei visai Cincinnati Lietuvių Bendruomenei, Marytės asmenyje netekusiai tikrai reikšmingo, energingo ir šaunaus lietuviškos veiklos ramsčio.

Danutė Bieliauskienė
ir visa Bieliauskų šeima

Marija, Marija,
Skaisčiausia lelija,
Tu švieti aukštai ant Dangaus!
Palengvink vergiją,
Pagelbėk žmoniją,
Ją gelbėk nuo priešo baisaus!

...Marija, Marija,
Skaisčiausia lelija,
Dangaus karaliene šviesi!
Užstok prieš Aukščiausį
Tu žmogų menkiausį!
Taip daugel pas Dievą gali!

Mes, klystantys žmonės,
Maldaujam malonės;
Marija, maldų neatmesk!
Tarp verkiančių marių
Šių žemiškų karių
Nupuolančius stiprink ir vesk!

„Marijos giesmė“
(Maironis)

MANO VIRTUVĖ

Vasaros tortas su uogų įdaru

Tešlai reikės:
2 puodelių + 1 šaukšto miltų
žiupsnelio druskos
2 šaukštų cukraus pudros + torto
pabarstymui
150 g (5,3 oz) sviesto, supjaustyto ga-
baliukais + formai ištepti
1 trynio
1 apelsino nutarkuotos žievelės
2–3 šaukštų šalto vandens
1 kg (2 svarų) žirnių kepimui

Įdarui:
2 puodelių grietinės
2 šaukštų cukraus pudros
1 puodelio Mascarpone
1 puodelio braškių
1 puodelio aviečių
1 puodelio šilauogių

Persijotus miltus, žiupsnelį drus-
kos ir sviesto gabaliukus trupinti tarp
pirštų, kol susijungs. Suberti cukraus
pudrą, nutarkuotą apelsino žievelę,
įmušti trynį, įpilti kelis šaukštus šal-

to vandens ir suformuoti tešlą.
Apvalią torto formą iškloti kepimo
popieriumi, šonus ištepti sviestu. Su-
dėti tešlą, vienodai ją paskirstyti, pri-
spaudžiant prie dugno ir šonų ir su-
formuojant bortelius. Vėl uždėti ke-
pimo popieriaus lakštą ir supilti žir-
nius (jie neleis tešlai išsipūsti). Kepti
iš anksto iki 200 C (390 F) įkaitintoje or-
kaitėje 20–25 minutes.

Paruošti kremą – grietinėle paplak-
ti, tada supilti cukraus pudrą ir iš-
plakti iki standumo. Mascarpone iš-
trinti ir dalimis įmaišyti į išplaktą grie-
tinėlę. Kremą palaikyti šaldytuve, kad
sustingtų.
Uogas nuplauti ir nusausinti.
Iškeptą ir ataušintą tešlos pa-
grindą užpildyti kremu, ant viršaus su-
berti uogas. Pabarstyti cukraus pudra.

Skanaus!

Jūsų Indrė

A † A

Muzikas
ALVYDAS VASAITIS

Po trumpos ligos mirė 2019 m. lie-
pos 15 d. apsuptas šeimos.
Gimė 1945 m. sausio 13 d. Graz,
Austrijoje.
Nuliūdę liko: žmona Vitalija, sū-
nus Valdas su žmona Andrea, dukra
Siga bei kiti giminės Lietuvoje.
Amerikoje įsigijo kompiuterio
analitiko specialybę ir matematikos
bakalauro laipsnį Loyola University
of Chicago. Buvo aktyvus Lietuvių
Fondo ir Pasaulio lietuvių centro
narys.
A. Vasaitis ilgus metus buvo Čikagos lietuvių operos meno va-
dovas ir dirigentas (1980–2006). Jo debiutas su Čikagos lietuvių ope-
ra įvyko 1974 m. diriguojant Verdi operą „Un Ballo in Maschera”.
Jis paruošė ir dirigavo daugiau nei dvylika įvairių operų.
1985 m. buvo pakviestas diriguoti Verdi „La Traviata” Lietuvos
nacionaliniame operos ir baleto (LNOB) teatre. 1986 m. dirigavo
Chicago Chamber Orchestra, kuris kartu su solistais Dana Stan-
kaityte (JAV), Virgilijumi Noreika (Lietuva), Nijole Ambrazaityte
(Lietuva) ir Algiu Grigu (JAV) atliko Lietuvos kompozitorių mu-
ziką.
Kaip pianistas, A. Vasaitis pasižymėjo subtilumu. Su lietuvių
sopranu Dana Stankaityte įrašė lietuvių kompozitorių dainų.
1988 m. A. Vasaitis kviečiamas diriguoti Lietuvos nacionalinės
filharmonijos orkestrui atliekant Brahms ir Vlado Jakubėno kū-
rinius. Tais pačiais metais diriguoja Verdi „Otello” LNOB teatre,
Mozart ir Beethoven – Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje. Di-
rigavo Philharmonica Hungarica (Vokietija), ruošiant įrašą su so-
listu A. Grigu.
1991 m. A. Vasaitis pagerbtas JAV Lietuvių Bendruomenės mu-
zikos žymeniu.
2003 m. Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas Val-
das Adamkus įteikia jam Komandoro Kryžių.
A†A Alvydas Vasaitis bus pašarvotas liepos 20 d., šeštadienį, 9
val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte, kurioje 11 val.
ryto bus aukojamos šv. Mišios. Laidotuvės privačios.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvau-
ti atsisveikinime.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direktorius Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A

STASYS KUNGYS

Mirė 2019 m. liepos 12 d. Carmichael, CA.
Gimė 1925 m. rugsėjo 20 d. Reistrų km., Pajūrio seniūnija, Ši-
lalės raj., Lietuvoje.
Gyveno Fairfield, CA
Giliame liūdesyje liko: žmona Evangelina, vaikai Galinda, Ar-
noldas ir Renata, 9 anūakai, 5 proanūakai ir kiti giminės.
Šv. Mišios už velionį bus aukojamos liepos 21 d., sekmadienį, 11
val. ryto Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles.
Laidotuvės įvyks rugpjūčio 10 d., šeštadienį, 10:30 val. r. Lady of
Loretta kapinėse, Novato, CA.

Nuliūdusi šeima

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

[www.facebook.com/
draugolaikrastis](http://www.facebook.com/draugolaikrastis)

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Š. m. liepos 28 d., ketvirtą mėnesio sekmdienį, 1 val. p. p. šv. Mišios Jaunimo centre Jėzuitų koplyčioje neįvyks. Apie kitų šv. Mišių laiką pranešime vėliau.

■ Prasidėjo PLC kino filmų pievelėje sezonas! Filmai bus rodomi: liepos 26 d., rugp-

jūčio 9 d., rugpjūčio 23 d. ir rugsėjo 6 d. Renginio pradžia – 7 val. v. (filmas prasideda saulei nusileidus). Vieta – PLC pikniko aikštė. Filmai nemokami. Renginio metu veikia baras. Pirkdami gėrimus ir užkandžius, jūs remiate Pasaulio lietuvių centrą.

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 86-ąsias metines paminėsime sekmdienį, liepos 21 d., 10 val. r. susirinkę prie didvyrių S. Dariaus ir S. Girėno paminklo Marquette Parke.

Kviečiame visas lietuviškas organizacijas dalyvauti šventėje. Šv. Mišios bus aukojamos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje 11 val. r. Išėjimo šauliai ir skautai dalyvaus iškilmingoje procesijoje. Po šv. Mišių visus maloniai kviečiame į parapijos salę. **Bus vaišės.**

Renginį ruošia ALIAS, ALT'as ir JAV LB Marquette Parko apylinkės bendruomenė.

Išlydėjo „Misija Sibaras“ narius

Šiandien į Kazachstaną išlydėti 16 „Misija Sibaras“ komandos narių, o su jais mintimis ir širdimis iškeliavo jaunuolių artimieji bei visa Lietuva. Ir – Čikaga! Sėkmės jums!

Joanos Suslavičiūtės nuotr.

RUGSĖJO
21 DIENA

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO
PUOTA

6:00 V.V. KOKTEILIAI
7:00 V.V. PROGRAMA
7:30 V.V. VAKARIENĖ
8:00 V.V. MUZIKINIS SIURPRIZAS

TYLUSIS AUKČIONAS. PUİKŲS PRIZAI

PLC R. RIŠKUS SALĖ, 14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439
BILIETO KAINA: \$75
DĖL REZERVACIJŲ, PRAŠOME SKAMBINTI:
RITAI (708) 252-0551, LINAI (708) 557-3343

Pasaulio lietuvių centro
GEGUŽINĖ

RUGPJŪČIO 25 D.
12:00 val. po pietų

PLC KIEMELYJE

SKANUS LIETUVIŠKAS MAISTAS
GYVA MUZIKA: SVEČIUOSE PAUL STROLIA
MUGĖ IR ŽAIDIMAI VAIKAMS
LOTERIJA IR PUİKŲS PINIGINIAI PRIZAI

LITHUANIAN
WORLD CENTER
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS

14911 127TH STREET, LEMONT IL 60439. TELEFONAS PASITEIRAVIMUI 630-257-8787

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747